

Perusturvaltk 14.3.2019 § 20

Khall 25.3.2019 § 42

ISONKYRÖN KOTOUTTAMISOHJELMA

2019 - 2023

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	3
2. KÄSITTEITÄ.....	4
3. MAAHANMUUTTAJIEN ALKUKARTOITUS JA OHJAUS.....	6
4. HENKILÖKOHTAINEN KOTOUTUMISSUUNNITELMA	7
5. SUOMEN KIELEN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN ISONKYRÖN KUNNASSA...9	
6. PALVELUT.....	9
7. ETNISEN TASA-ARVON JA HYVIEN ETNISTEN SUHTEIDEN EDISTÄMINEN	10
8. KOULUTUSOHJELMAN KÄSITTELY, SEURANTA JA PÄIVITYS	10
9. TIEDOTTAMINEN	10
LIITE 1. KOTOUTUMISSUUNNITELMAN POHJA.....	11
LIITE 2. Maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjaus-viranomaiset	13
LIITE 3. Lakiluettelo.....	15
LIITE 4. Maahanmuuttoasiat Suomessa.....	16

1 JOHDANTO

Ensimmäinen maahanmuuttajien kotouttamista koskeva laki, laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta, tuli voimaan 1999. Lakia on muutettu useaan otteeseen 2000-luvulla maahanmuuton syiden monipuolistuessa. Nykyinen Laki kotoutumisen edistämisestä tuli voimaan 2011. Tämän lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Kotoutumislain 32 §:n mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelma koskee kaikkia eri perustein kuntaan tulleita maahanmuuttajia.

Kotouttamisohjelma otetaan huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Kotoutumislain 33 pykälässä määritellään tarkemmin, mitä kunnan kotouttamisohjelma voi sisältää. Sen yhtenä keskeisenä tarkoituksena on sisältää suunnitelma siitä, miten kunnan yleiset palvelut toteutetaan maahanmuuttajille soveltuvina. Lisäksi täsmennetään keskinäistä työnjakoa kunnan kotouttamisasiissa.

Isonkyrön edellinen kotoutumisohjelma valmistui vuonna 2013. Isonkyrön sosiaalitoimessa ei ole ollut tarvetta tehdä yhtään alkukartoitusta tai kotouttamissuunnitelmaa, vaikka kotouttamisohjelma onkin ollut olemassa 2013-2018. Aikuissosiaalityöntekijä tekee tarvittaessa kotouttamissuunnitelman. Pakolaisiakaan ei ole muuttanut kuntaan. Isossakyrössä ulkomaankansalaisia (2017 Sotkanet) on 0,8% väestöstä. Ulkomaankansalaisten määrä on pysynyt vuositasolla samansuuruisena jo useiden vuosien ajan. Tilastokeskuksen mukaan 31.12.2017 Isossakyrössä oli yhteensä 4673 asukasta, joista ulkomaantaustaisia oli 48 henkilöä. Euroopasta on tullut 32 muuttajaa. Isoonkyröön on muuttanut eniten Virossa asukkaita vuonna 2017.

2. KÄSITTEITÄ

Maahanmuuttaja on Suomeen muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka, jolle on myönnetty oleskelukortti.

Kotoutuminen tarkoittaa maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla, kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen

Kotouttamisella tarkoitetaan kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla.

Kotouttamisohjelma on kunnan tai useamman kunnan yhdessä laatima ohjelma kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi. Ohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja sitä tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain mukaista talousarviota ja – suunnitelmaa laadittaessa.

Kotoutumissuunnitelma on *yksilöllinen tai perheen suunnitelma* toimenpiteistä ja palveluista, joilla tuetaan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita tarvittavia tietoja ja taitoja.

Syrjäytyminen määritellään sosiaalipolitiikassa yleensä huono-osaisuuden kasautumiseksi. Tällä tarkoitetaan erityisesti syrjäytymistä koulutuksesta, tuotannosta, kulutuksesta ja sosiaalisesta yhteisöstä. Maahanmuuttajan syrjäytyminen tarkoittaa integroitumisen vastakohtaa ja tarkoittaa toisaalta maahanmuuttajan jäämistä valtayhteisön elämän ulkopuolelle ja toisaalta vieraantumista omasta kulttuuristaan.

Pakolainen on ulkomaalainen, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR toteaa olevan pakolainen.

Kiintiöpakolainen on henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa valtion budjetissa vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa.

Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Turvapaikanhakijan pakolaisuus todetaan vasta hakemukseen annetulla päätöksellä, joten tulisi välttää ”pakolainen” sanaa ennen kuin päätös on annettu.

Erityistoimenpiteitä tarvitseva maahanmuuttaja on henkilö, jonka tarve erityisiin tehostettuihin kotouttamistoimenpiteisiin perustuu sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, iän, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn osoittamaan vaatimukseen.

Oleskelulupa on Suomen valtion henkilölle myöntämä määräaikainen tai pysyvä lupa asua maassa. Ulkomaalainen (pl. Pohjoismaiden kansalaiset sekä EU ja ETA-jäsenmaiden kansalaiset) tarvitsee oleskeluluvan voidakseen oleskella. Suomessa yli kolme kuukautta. Oles-

kelulupa voidaan myöntää mm. seuraavien perustein: perheside Suomeen, opiskelu, työnteko, suomalainen syntyperä, paluumuutto Suomeen, humanitaariset syyt tai muu erityinen syy.

Tilapäinen oleskelulupa myönnetään ulkomaalaiselle, jonka tarkoituksena ei ole jäädä Suomeen pysyvästi. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Tilapäiseen oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus B.

Jatkuva oleskelulupa myönnetään ulkomaalaiselle, joka on tullut Suomeen pysyvässä maahanmuuttotarkoituksessa. Lupa on uusittava määräajan päätyttyä. Jatkuvaan oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus A.

Pysyvä oleskelulupa myönnetään henkilölle, joka on oleskellut Suomessa yhtäjaksoisesti jatkuvalla oleskeluvalla neljä vuotta. Oleskelun syy tai muut erityiset syyt voivat aiheuttaa poikkeuksia oleskeluaikaan. Lupa myönnetään toistaiseksi eikä sitä tarvitse uusida. Pysyvään oleskelulupaan merkitään kirjaintunnus P.

3 MAAHANMUUTTAJIEN ALKUKARTOITUS JA OHJAUS

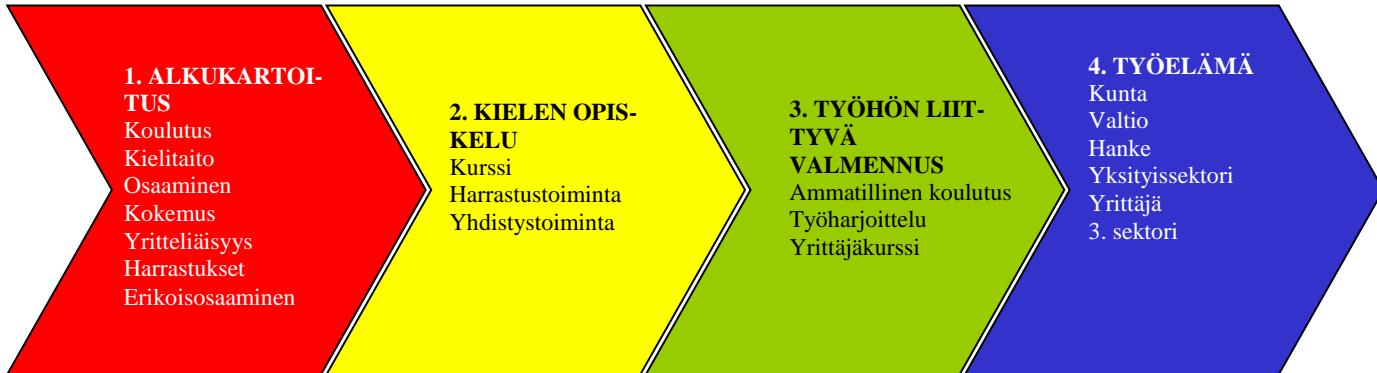
Isonkyrön kuntaan muuttava maahanmuuttaja tai -perhe saa asuntoasioiden järjestämisen yhteydessä maahanmuuttajan oppaan ja kotouttamispalveluista kertovan esitteen yhteystietoineen. Esitteessä on ohje ottaa yhteyttä sosiaalitoimistoon tai TE- toimistoon alkukartoituksen tekemistä varten. Jokaiselle ulkomaalaiselle/perheelle tehdään alkukartoitus ja – ohjaus, tarvittaessa eri alojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat.

Työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002) säädetyllä tavalla. Kunta käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaista toimeentulotukea. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta voi käynnistää alkukartoituksen myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan. Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä.

Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta, joka on järjestänyt alkukartoituksen, ohjaa maahanmuuttajan tarvittaessa saamaan muun viranomaisen tai palvelujen järjestäjän palveluita. Ohjauksessa on tehtävä yhteistyötä palvelujen järjestäjän kanssa. Alkukartoituksen perusteella työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta arvioi, tarvitseeko maahanmuuttaja lain 11 §:ssä tarkoitettua kotoutumissuunnitelman. Kotoutumissuunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita tässä luvussa tarkoitettuja toimenpiteitä kotoutumisensa tueksi. Kunta on oikeutettu 700 euron korvaukseen jokaisesta tekemästään alkukartoituksesta, joka on ko. henkilölle ensimmäinen.

4 HENKILÖKOHTAINEN KOTOUTUMISSUUNNITELMA

Kotoutumissuunnitelmasta tulee käydä ilmi maahanmuuttajan/perheen tarpeisiin räätälöidyt toimenpiteet ja aikataulut Isonkyrön kunnassa ja Suomessa, jotta kotoutuminen sujuisi mahdollisimman nopeasti. Suunnitelmassa olevat toimenpiteet perustuvat yhdessä tehtyyn alkukartoitukseen ja – keskusteluun. Tilannetta seurataan säännöllisesti ja päivitetään tarpeen mukaan. Näin varmistetaan kotoutumisen edistyminen ja suunnitelman toteutuminen.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suomen tai ruotsin kielen opiskelun lisäksi kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia maahanmuuttajan oman äidinkielen opetuksesta, yhteiskuntaan perehdyttävästä opetuksesta, luku- ja kirjoitustaidon sekä perusopetusta täydentävästä opetuksesta, kotoutumiskoulutuksesta ja muista kotoutumista yksilöllisesti edistävästä toimenpiteistä. Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan, jos hän on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla tai jos hän saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetun lain mukaista toimeentulotukea. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös muulle maahanmuuttajalle, jos hänen arvioidaan alkukartoituksen perusteella tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti hänen omien tavoitteidensa, työ- ja koulutushistoriansa sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen toimenpiteiden perusteella. Kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kuitenkin kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Kunta ja työ- ja elinkeinotoimisto laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Perustellusta syystä kunta ja maahanmuuttaja tai työ- ja elinkeinotoimisto ja maahanmuuttaja voivat kuitenkin laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. Kunta tai työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen perusteella kotoutumissuunnitelman laatimisen. Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja maahanmuuttajalle laaditut muut asiaan liittyvät suunnitelmat on sovittava yhteen. Kotoutumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan tarvittaessa monialaisena yhteistyönä.

Työ- ja elinkeinotoimisto sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työnhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävästä toimenpiteistä ja palveluista. Kunta sopii kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa kotoutumista ja työllistymistä edistävästä kunnan palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin. Maahanmuuttaja ohjataan hakeutumaan yksilöllistä tarvettaan vastaavaan koulutukseen tai muuhun kotoutumista ja työllistymistä edistävään toimenpiteeseen kuukauden kuluessa kotoutumissuunnitelman laatimisesta.

Jos maahanmuuttaja kieltäytyy ilman pätevää syytä kotoutumissuunnitelman laatimisesta, sen tarkistamisesta tai osallistumasta kotoutumissuunnitelmassa yksilöidysti sovittuun toimenpiteeseen, hänen oikeuttaan kotoutumistukena maksettavaan etuuteen voidaan rajoittaa siten kuin työttömyysturvalaissa (1290/2002) säädetään tai alentaa siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa säädetään. Kunnan ja työ- ja elinkeinotoimiston on seurattava kotoutumissuunnitelman toteutumista. Kunnan on tarkistettava kotoutumissuunnitelma maahanmuuttajan palvelutarpeen mukaisesti tai vähintään kerran vuodessa.

5 SUOMEN KIELEN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN ISONKYRÖN KUNNASSA

Kielen oppiminen on sujuvan kotoutumisen edellytys. Isonkyrön kunnassa tai tarpeiden mukaan kunta- tai muuna yhteistyönä pyritään järjestämään suomen kielen opetusta riippuen kohderyhmästä, tarpeista sekä käytössä olevista resursseista. Alle kouluikäisillä lapsilla päivähoito toimii luontaisena ”kielikylpynä”, joten päivähoidon järjestäminen on oleellinen osa lapsen kotoutumista ja kielen omaksumista. Kielen oppimisen kohderyhmät jakautuvat seuraavasti: -

- Varhaiskasvatus- sekä esikouluikäiset (Isonkyrön kunnan varhaiskasvatussuunnitelma)
- Kouluikäiset perusopetuksensuunnitelman mukaisesti
- Työttömät työnhakijat, jotka ovat TE-toimiston asiakkaina
- Työperäiset maahanmuuttajat (työnantaja ja kunta)

6 PALVELUT

Isonkyrön kunta pyrkii järjestämään kunnassa asuville maahanmuuttajille tarpeenmukaiset palvelut. Tarkoituksena ei ole luoda rinnakkaispalveluita, vaan tehokkaan alkuohjauksen avulla saada maahanmuuttajat käyttämään samoja palveluita kuin muutkin kuntalaiset. Seuraavissa kunnan palveluissa on erityisesti huomioitava maahanmuuttajan kielitaidon tai suomalaisen yhteiskunnan tuntemisen vähäisyys tai puute. Lisätietoja seuraavista palveluista löytyy kunnan kotisivuilta www.isokyro.fi ja Maahanmuuttajaoppaasta.

- **Asuminen**
Tarkempia tietoja saa asuntosihteeriltä.
- **Päivähoito**
Maahanmuuttajalapsella on oikeus tarpeenmukaiseen alle kouluikäisten lasten päivähoitoon. Tarkempia tietoja antaa varhaiskasvatusjohtaja.
- **Esi- ja perusopetus**
Maahanmuuttajalapsella on oikeus tarpeenmukaiseen esiopetukseen. Perusopetuslain 25 §:n mukaan Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Tarkempia tietoja antaa johtava rehtori.
- **Sosiaali- ja terveystalvelut**
Maahanmuuttajalla on oikeus tarpeenmukaisiin sosiaali- ja terveystalveluihin riippuen kansalaisuudesta, oleskelun syystä ja kestosta; oikeus palveluihin ja käytännöt esim. EU-kansalaisten ja EU:n ulkopuolelta tulevien suhteen on selvitettävä tapauskohtaisesti. Sosiaalipalvelut käsittävät toimeentulotukiasiat, aikuissosiaalityön, lastensuojeluasiat ja muun perheen arjen suoriutumiseen tarvittavan tuen. Toimipiste on kunnanvirastolla. Lisäksi kotipalvelu, palvelukoti ja hoivaosasto kuuluvat sosiaalipalveluihin. Terveystpalvelut käsittävät terveystneuvonnan (lasten- ja äitiystneuvola, kouluterveydenhuolto, aikuisneuvonta), sairaanhoidon, lääkinnällisen kuntoutuksen ja hammashuollon. Työperäisten maahanmuuttajien terveydenhuolto hoidetaan pää-

osin työterveyshuollossa. Terveyspalvelut ovat Isonkyrön terveysasemalla ja päivystyspalvelut Seinäjoella Etelä-Pohjanmaan keskussairaalassa. Tarkempia tietoja saa perusturvajohtajalta ja sosiaalityöntekijöiltä.

- **Vapaa-aikapalvelut ja harrastukset**

Vapaa-aikapalvelut on tarkoitettu kaikille kuntalaisille. Tarkempia tietoja saa kirjasto- ja vapaa-aikatoimenjohtajalta sekä vapaa-aikaohjaajalta ja kulttuurisihteeriltä.

- **Muut palvelut**

Lisää palveluista tietoa löytyy mm. Maahanmuuttajaoppaasta

7 ETNISEN TASA-ARVON JA HYVIEN ETNISTEN SUHTEIDEN

Isonkyrön kunnan palvelujen tuottamisessa huomioidaan monikulttuurisuuden vahvistaminen ja etnisen yhdenvertaisuuden toteutuminen. Tiedon lisääminen kulttuurisesta moninaisuudesta, vaikuttaminen asenteisiin sekä onnistuneiden monikulttuuristen toimintakokemusten jakaminen ovat oleellinen osa kunnan kaikkien toimintojen suunnittelua ja toteutusta.

8 KOTOUTTAMISOHJELMAN KÄSITTELY, SEURANTA PÄIVITYS

Kotouttamisohjelma käsitellään perusturvalautakunnassa ja sen hyväksyy kunnanvaltuusto kunnanhallituksen esityksestä muiden ohjelmien tavoin. Kotouttamisohjelma tarkistetaan valtuustokausittain. Maahanmuuttajien tilannetta seurataan monialaisessa työryhmässä, jossa seurataan myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa. Kyseisessä ryhmässä ovat edustettuina mm. poliisi, TE-keskus, srk, terveydenhuollon edustajat ja kunnanviranomaisia.

9 TIEDOTTAMINEN

Tehokas tiedottaminen on oleellista kotoutumisen onnistumisessa. Tiedottaminen ulkomaisille tapahtuu kunnan nettisivujen, esitteiden ja lehdistön välityksellä sekä henkilökohtaisella tiedottamisella. Kunnan sisäisen tiedottamisen avulla pyritään sekä varmistamaan tiedonkulku kunnan sisällä että vaikuttamaan positiivisesti kunnan palveluksessa olevien asenteisiin maahanmuuttajia kohtaan. Ulkoisen tiedottamisen avulla annetaan tietoa palveluista ja maahanmuuttajien tilanteesta. Valmis ja hyväksytty kotouttamisohjelma on luettavissa kunnan kotisivulla www.isokyro.fi.

LIITE 1. KOTOUTUMISSUUNNITELMAN POHJA

A. TAUSTATIEDOT

1. Perustiedot

- Nimi:
- Kansalaisuus:
- Syntymäaika:
- Tullut Suomeen (pv/kk/vuosi):
- Työpaikka:
- Perhe:

2. Koulutus kotimaassa ja Suomessa

3. Ammatillinen osaaminen ja kokemus

- nykyinen ja aikaisemmat työpaikat
- nykyinen ja aikaisemmat työtehtävät

4. Muu osaaminen ja kokemus

5. Kielitaito (välttävä-hyvä-erinomainen) sekä kielenopiskelutaidot

- suomi:
- ruotsi:
- englanti:
- muu(t):

6. Muut (erikois)taidot

- kulttuuri:
- urheilu:
- ATK:
- jne.

7. Harrastukset

- liikunta jne.

8. Yrittäjäyys

9. Kiinnostusalueet

- toiveammatti

10. Muuta

esim.

- Millainen opiskelija olen? Mitkä ovat heikkouteni / vahvuuteni opiskelijana?
- Millainen työntekijä olen? Mitä ovat heikkouteni / vahvuuteni työntekijänä?

11. Henkilökohtaiset tavoitteet

B. TOIMENPITEET

1. Kieli-/kotoutumiskoulutuksen suunnitelma
2. Työelämävalmennus
3. Harrastukset, erityisesti liikunta
4. Työpaikka/yrittäjyys
5. Tarvittava tuki ja ohjaus
6. Aikataulu, vastuhenkilöt ja seuranta

KUNTA:

TE-TOIMISTO:

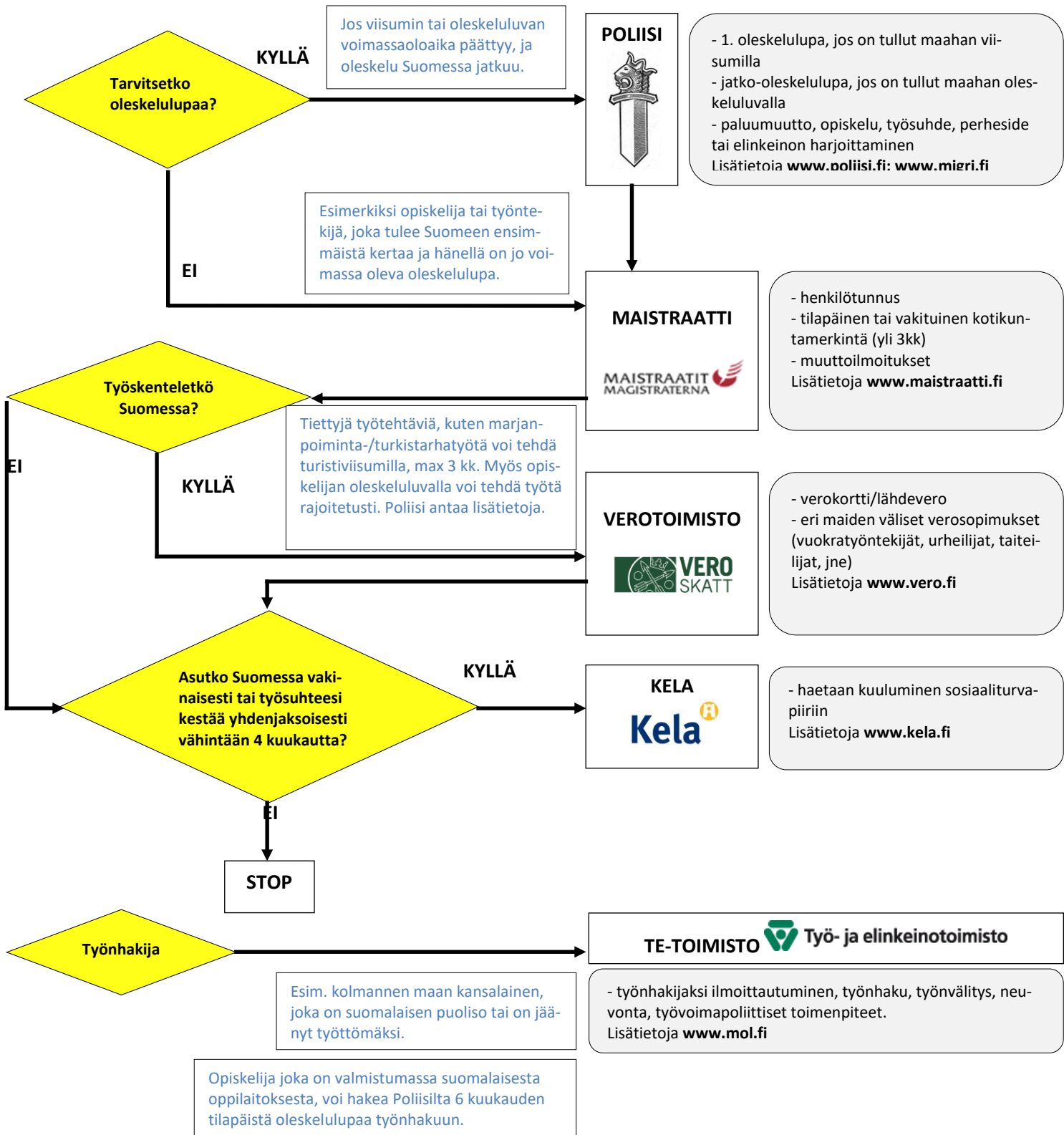
ASIAKAS:

LIITE 2. Maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjaus - viranomaiset

Tämän prosessikaavion tavoitteena on opastaa maahanmuuttaja-asiakas oikean viranomaisen luo. Viranomainen käsittelee asiat tapauskohtaisesti. Henkilökohtainen käynti on pakollinen.

1. Kolmannen maan kansalaiset, joilla ei ole oleskeluoikeutta toisessa EU –maassa

Kolmannen maan kansalainen saapuu ensimmäistä kertaa Suomeen pääsääntöisesti joko viisumilla tai oleskeluluvalla, joka on saatu kotimaassaan. Jos oleskelu jatkuu, 1. oleskelulupaa tai jatko-oleskelulupaa haetaan Poliisilta.

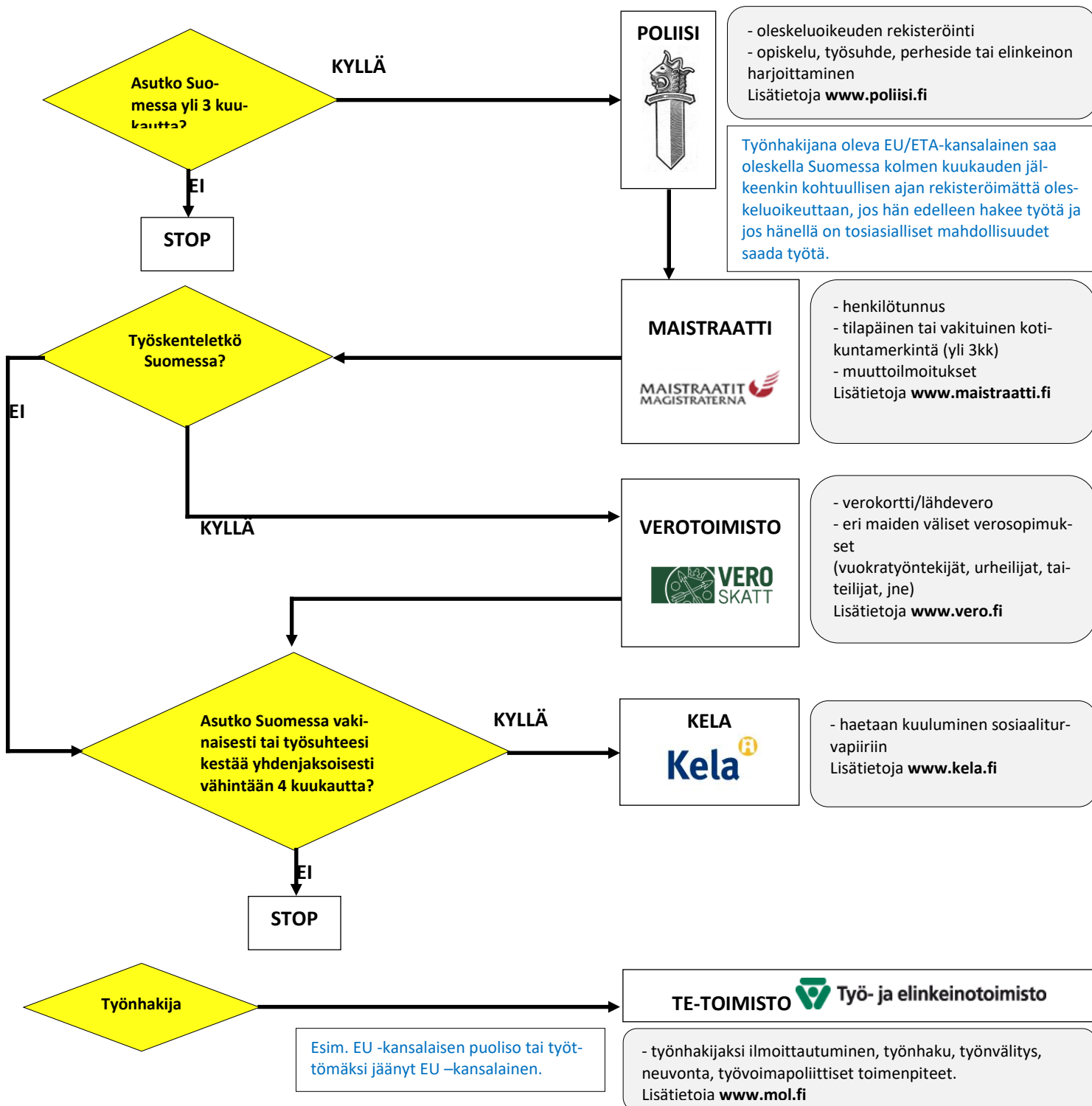

Maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjaus - viranomaiset

Tämän prosessikaavion tavoitteena on opastaa maahanmuuttaja-asiakas oikean viranomaisen luo. Viranomaisen käsittelee asiat tapauskohtaisesti. Henkilökohtainen käynti on pakollinen.

2. EU/ETA -kansalaiset

EU/ETA -kansalaiset voivat oleskella ja tehdä työtä Suomessa vapaasti enintään 3 kuukautta. Tämän jälkeen heidän on rekisteröitävä oleskeluoikeutensa.

LIITE 3. LAKILUETTELO

Ulkomaalaislaki (30.4.2004/301). Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Ulkomaalaislaki%2830.4.2004%2F301%29%20>

Laki kotoutumisen edistämisestä. Saatavissa
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20101386>

Kotikuntalaki 11.3.1994/201. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940201?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=%20kotikuntalaki>

Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820710?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=sosiaalihuoltolaki>

Laki toimeentulotuesta 30.12.1997/1412. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971412?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=toimeentulo>

Yhdenvertaisuuslaki 20.1.2004/21. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki>

Perusopetuslaki
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

LIITE 4. MAAHANMUUTTOASIAT SUOMESSA

Maahanmuuttoasiat Suomessa/ Asia ja Vastuuviranomainen	
Viisumi	Edustusto
Oleskelulupa, Suomen kansalaisen perheenjäsen	Poliisi
Oleskelulupa, Suomessa asuvan ulkomaalaisen perheenjäsen	Maahanmuuttovirasto jatkohakemus: Poliisi
EU-kansalaisen ja häneen rinnastettavan oleskelulupa	Poliisi
Työntekijän oleskelulupa	Työvoimapoliittinen harkinta: Työvoimatoimisto Muut edellytykset: Maahanmuuttovirasto Työntekijän oleskeluluvan jatkohakemus: Poliisi
Elinkeinoharjoittajan oleskelulupa	Elinkeinoon kannattavuuden edellytykset: ELY-keskus Muut edellytykset: Maahanmuuttovirasto Elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan jatkohakemus: Poliisi
Turvapaikka Oleskelulupa suojelun tarpeesta	Puhuttelut ja päätös: Maahanmuuttovirasto Jatkohakemus: Maahanmuuttovirasto tai Poliisi Turvapaikanhakijoiden vastaanotto: Työ- ja elinkeinoministeriö
Muutoksenhaku	Hallinto-oikeudet (turvapaikka-asiat Helsingin hallinto-oikeus) Korkein hallinto-oikeus
Karkottaminen	Esitys: Poliisi, rajatarkastusviranomainen Päätös: Maahanmuuttovirasto Täytäntöönpano: Poliisi
Kotouttaminen	Työ- ja elinkeinoministeriö
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	Opetusministeriö